

Кнейслер О.В.

Тернопільський національний
економічний університет

Ознаки перестрахування як економічного явища

В умовах ринкової економіки зростає ступінь ризику в усіх сферах діяльності суб'єктів господарювання, в тому числі і в страховій галузі. Незначні обсяги власного капіталу та страхових резервів вітчизняних страховиків не здатні гарантувати їм виконання зобов'язань за договорами страхування та відшкодування збитків за великими й катастрофічними страховими ризиками. Відтак важливим методом забезпечення страхової платоспроможності виступає перестрахування, як об'єктивна необхідність у захисті майнових інтересів страховиків в умовах зростання страхового ризику та обмежених фінансових ресурсів.

В економічній та страховій літературі ведуться дискусії стосовно ототожнення і розбіжностей страхування та перестрахування, з'ясування спільних і відмінних ознак їх економічної природи. Водночас у наукових працях досить часто обговорюються питання про належність перестрахування до сфери функціонування категорії страхування та їх єдину економічну природу.

Зазначимо, що економічна природа перестрахування обумовлюється існуванням ризику, "оскільки перестраховальні операції є "вторинними" похідними від страхових" [1, с.233]. Відповідно об'єктивна необхідність перестрахування зумовлена зростанням рівня ризику в страхуванні, що й породжує потребу його повторного розподілу.

Економічною основою перестраховального захисту виступають резерви перестраховика, які формуються за рахунок частини страхових премій прямого страховика. Більшість сучасних наукових думок щодо

перестраховальних відносин як таких, що виникають на розподільній стадії відтворювального процесу і належать до замкнених перерозподільних відносин, пов'язаних із мобілізацією та цільовим використанням на принципах солідарності грошових капіталів для забезпечення перестраховального захисту, свідчать про належність перестраховання до системи страхування як особливої сфери фінансово-економічних відносин [2, с.35-37; 3].

Виникнення і розвиток перестраховання у системі страхових відносин пов'язані із об'єктивною потребою страховиків забезпечити додатковий захист своїх економічних інтересів від можливих фінансових втрат внаслідок здійснення страхових виплат за укладеними договорами страхування. У перестрахованні страховий інтерес є специфічним, так як прямо не пов'язаний з певними збитками для страховика. Однак, це не означає, що він відсутній. По-перше, у перестраховальних відносинах страховий інтерес зумовлений наявністю страхового ризику, на випадок реалізації якого укладено прямий договір страхування [4, с.14]. По-друге, доцільно зазначити, що в результаті випадкової події страховик при виплаті страхового відшкодування може понести фінансові втрати за відсутності перестраховального покриття, а тому у нього виникає матеріальна зацікавленість у перестраховальному захисті [5, с.5]. По-третє, страховий інтерес у відносинах перестраховання пов'язаний з певною особою – страховиком та можливістю настання у нього ризикової події. По-четверте, перестраховальні відносини можливі лише при наявності страхового інтересу страховика, відсутність якого позбавляє ці відносини юридичного підґрунтя та необхідності існування.

Таким чином, наявність у перестраховальних відносинах усіх ознак економічної категорії страхування (замкнені перерозподільні відносини між учасниками формування резервів перестраховика; наявність страхового ризику; повернення перестраховальних премій, мобілізованих у резервах перестраховика, у вигляді компенсації страхових виплат

страховика; наявність страхового інтересу як основи перестраховальних відносин) свідчить про спільну економічну природу страхування і перестраховання та належність останнього до системи страхових відносин. Наведені ознаки перестраховання як економічного явища дають підстави розглядати перестраховальні відносини у сфері функціонування економічної категорії страхування.

Література

1. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку: моногр. / С.О. Булгакова, А.В. Василенко, Л.І. Василенко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 460с.
2. Вержбицкая П. Некоторые теоретические аспекты перестрахования / П. Вержбицкая // Финансы. – 1998. - №12. – С.35-37.
3. Мних М.В. Перестраховання: посіб. для студ. вузів / М.В. Мних. – К.: Знання України, 2004. – 96с.
4. Камынкина М.Г., Солнцева Е.Е. Перестрахование. Практическое руководство для страховых компаний / М.Г. Камынкина, Е.Е. Солнцева. – М., 1994. – 137с.
5. Пфайффер К. Введение в перестрахование. / К. Пфайффер.– М.: Анкил, 2000. – 155с.

АНКЕТА **учасника Всеукраїнської науково-** **практичної конференції** **“Інноваційні процеси у фінансово-** **кредитній сфері”**

Кнейслер Ольга Володимирівна

Кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів суб’єктів господарювання і страхування Тернопільського національного економічного університету

Тема доповіді: Ознаки перестраховання як економічного явища

М. Тернопіль, вул. Львівська, 11, кафедра фінансів суб’єктів господарювання і страхування

kneysler_olga@mail.ru

0974377768

Дистанційна участь